

Her Yönüyle

PROSTAT KANSERİ

EDİTÖR

Abdulmuttalip ŞİMŞEK

EDİTÖR YARDIMCISI

Emin Taha KESKİN

© Copyright 2023

Bukitabın, basım, yayıneve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümlerimekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-226-2	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Her Yönüyle Prostat Kanseri	47518
Editör	Baskı ve Cilt
Abdulluttalip ŞİMŞEK ORCID iD: 0000-0001-8003-4654	Hazar Matbaacılık
Editör Yardımcısı	Bisac Code
Emin Taha KESKİN ORCID iD: 0000-0002-1222-6424	MED088000
Yayın Koordinatörü	DOI
Yasin DİLMEN	10.37609/akya.2488

Kütüphane Kimlik Kartı

Her Yönüyle Prostat Kanseri / editör : Abdulluttalip Şimşek.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
340 s. : rnk. resim, tablo, şekil. ; 160x235 mm.
Kaynakça ve İndeks var.
ISBN 9786253992262
1. Tıp--Üroloji.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Saygıdeğer Meslektaşlarımız,

Galen'in yazılarına dayanarak eski Yunanca'da prostatós ("pro" ve "statós", önde duran) sözcüğünden ismini alan prostat bezi ilk defa Herophilus (MÖ 335-280) tarafından tanımlanmasından ancak yüzyıllar sonra tıbbi literatürde milattan sonraki 16. yüzyıldaki anatomistler olan Niccolò Massa ve Andreas Vesalius tarafından ilk defa organ olarak tanımlanıp anatomi kitabında resmedilmiştir. John Adams tarafından 19. yüzyılda histolojik olarak tanımlanmasına rağmen prostat kanserine ait ilk bulgular ise daha da eski olup neolitik çağa yani milattan önceki 33-30. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Neredeyse insanlık tarihi kadar eski olan prostat kanseri güncel tıp literatüründe ise sadece 200 yıllık bir geçmişe sahiptir. Bu kısa zaman zarfında teknolojinin de gelişim hızına paralel olarak hem tanı hem de tedavide çok hızlı bir gelişim içerisinde.

Şu an elinizde tuttuğunuz "Her Yönüyle Prostat Kanseri" isimli eser Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji kliniği başta olmak üzere Tıbbi Onkoloji, Radyasyon Onkolojisi, Radyoloji, Nükleer Tıp ve Patoloji branşlarının multidisipliner bir çalışması sonucunda 3 ana başlık altında toplam 23 bölümden oluşmakta olup üroloji pratiğinde en sık tanı konulan ve yaygınlığı giderek artan prostat kanserinin tüm yönleriyle ele alındığı bir kaynak olması amacıyla hazırlanmıştır. Biz bu eseri bilginin yarı ömrünün çok kısa olduğu bu yıllarda prostat kanseri ile ilgili en son teknoloji, güncel literatür ve kılavuz verilerini içeren, herkesin erişebileceği pratik bir başucu başvuru kitabı olmasını hedefleyerek tamamladık.

2721 yatak kapasitesi ve 90 ameliyathanesi ile cerrahi alanında Da Vinci Robotik cerrahi sistemi, radyoterapi alanında ise TomoTherapy Radixact gibi en son teknoloji yöntemlerini barındıran sadece ülkemizin değil Avrupa'nın en büyük sağlık kompleksi olan hastanemiz düşünüldüğünde tamamı hastanemizde özveriyle hizmet veren branşında uzman akademisyenlerin ne kadar büyük bir emek ve çaba sarf ederek bu eserin oluşmasına sağladığı katkı çok daha iyi anlaşılacaktır. Bu nedenle yoğun çalışmalarında ara-sında özveri ve gayretleriyle bu eserin tamamlanmasında katkıları bulunan akademisyenler ile kitabın basımında teknik destek sağlayan herkese en içten teşekkürlerimizi sunmaktayız.

Hazırladığımız bu kitabın günlük üroloji pratiğinizde ve akademik çalışmalarınızda faydalı olması dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

1. PROSTAT KANSERİ EPİDEMİYOLOJİSİ, ETİYOLOJİSİ VE RİSK FAKTÖRLERİ.....	1
<i>Gökhan ÇEKER</i>	
2. TANI VE EVRELEME	
2.1. Prostat Kanseri Taraması ve Erken Tanısı	15
<i>Muammer BOZKURT</i>	
2.2. Tanıda Radyolojik Görüntüleme Yöntemleri	27
<i>Sena AZAMAT</i>	
<i>Aytül Hande YARDIMCI</i>	
2.3. Tanıda Nükleer Tıp Görüntüleme Yöntemleri.....	45
<i>Özge VURAL TOPUZ</i>	
2.4. Prostat Biyopsisi	61
<i>Emin Taha KESKİN</i>	
2.5. Prostat Kanseri Patolojisi.....	79
<i>Elif Gökçe DEVECİOĞLU GÜRŞEN</i>	
<i>Begüm ÇALIM GÜRBÜZ</i>	
2.6. Prostat Kanserinde Evreleme	91
<i>Emin Taha KESKİN</i>	
3 TEDAVİ	
3.1. Prostat Kanserinde Ertelenmiş Tedavi (Aktif İzlem & Bekle-Gör) ...	97
<i>Kemal TOPALOĞLU</i>	
3.2. Cerrahi Tedavi – Radikal Prostatektomi	
3.2.1. Cerrahi Tedavi Endikasyonları	111
<i>Harun ÖZDEMİR</i>	
3.2.2. Retropubik Radikal Prostatektomi	119
<i>Mehmet ŞAHİN</i>	
3.2.3. Perineal Radikal Prostatektomi	137
<i>Yunus ÇOLAKOĞLU</i>	
3.2.4. Laparoskopik Radikal Prostatektomi.....	147
<i>Ramazan UĞUR</i>	
<i>Abdullah ŞİMŞEK</i>	

3.2.5. Robot Yardımlı Laparoskopik Radikal Prostatektomi.....	159
<i>Ramazan UĞUR</i>	
<i>Abdullah ŞİMŞEK</i>	
3.2.6. Radikal Prostatektomi Sonrası Komplikeasyonlar	
3.2.6.1. Radikal Prostatektomi Sonrası Seksüel Komplikasyonlar	183
<i>Halil Lütfi CANAT</i>	
<i>Emre KORKMAZ</i>	
3.2.6.2. Radikal Prostatektomi Sonrası Üriner Komplikasyonlar	203
<i>Metin SAVUN</i>	
3.3. Prostat Kanseri Radyoterapi.....	225
<i>İlknur HARMANKAYA</i>	
<i>Didem KARAÇETİN</i>	
3.4. Hormonoterapi	
3.4.1. Prostat Kanseri Testosteron Baskılayıcı Tedaviler	249
<i>Feyzi Arda ATAR</i>	
<i>Batu AKALIN</i>	
3.4.2. Yeni Nesil Anti-Androjen Ajanlar	267
<i>Ahmet ÜNSAL</i>	
3.5. Prostat Kanseri Deneysel Tedaviler	277
<i>Merve ŞAM ÖZDEMİR</i>	
3.6. Definitif Tedavi Sonrası Biyokimyasal Rekürrens	285
<i>Osman CAN</i>	
3.7. Metastatik Prostat Kanseri Tedavisi	
3.7.1 Hormon Duyarlı Metastatik Prostat Kanseri Tedavisi.....	293
<i>Gökmen Umut ERDEM</i>	
3.7.2 Kastrasyon Dirençli Metastatik Prostat Kanseri Tedavisi ...	305
<i>Nilüfer BULUT</i>	
3.7.3 Metastatik Prostat Kanseri Nükleer Tedavi Yöntemleri	317
<i>Mehtap Güler AVCI</i>	
<i>Emrah BİROL</i>	
<i>Meryem KAYA</i>	

YAZARLAR

Dr. Batu AKALIN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği

 0000-0001-7570-1862

Doç. Dr. Feyzi Arda ATAR

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği

 0000-0001-7831-1501

Uzm. Dr. Mehtap Güler AVCI

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Nükleer Tıp Kliniği

 0000-0002-0459-522X

Uzm. Dr. Sena AZAMAT

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü

 0000-0002-9841-9728

Uzm. Dr. Emrah BİROL

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Nükleer Tıp Kliniği

 0000-0003-2858-0804

Uzm. Dr. Muammer BOZKURT

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Üroloji Kliniği

 0000-0001-9011-7293

Doç. Dr. Nilüfer BULUT

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

 0000-0002-2406-1946

Uzm. Dr. Osman CAN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği

 0000-0003-1329-6034

Doç. Dr. Halil Lütfi CANAT

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Üroloji Kliniği

 0000-0001-6481-7907

Uzm. Dr. Gökhan ÇEKER

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Üroloji Kliniği

 0000-0002-7891-9450

Uzm. Dr. Yunus ÇOLAKOĞLU

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Üroloji Kliniği

 0000-0001-6432-765X

Doç. Dr. Gökmen Umut ERDEM

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Tıbbi Onkoloji Kliniği

 0000-0002-3375-9465

Uzm. Dr. Begüm ÇALIM GÜRBÜZ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

 0000-0001-6720-0662

Uzm. Dr. Elif Gökçe DEVECİOĞLU GÜRŞEN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

 0000-0001-6705-3068

Uzm. Dr. İlknur HARMANKAYA
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi Radyasyon Onkolojisi
Kliniği
ID 0000-0001-5545-9984

Prof. Dr. Didem KARAÇETİN
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi Radyasyon Onkolojisi
Kliniği
ID 0000-0001-5359-5958

Prof. Dr. Meryem KAYA
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Nükleer Tıp Kliniği
ID 0000-0002-3328-8173

Uzm. Dr. Emin Taha KESKİN
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0002-1222-6424

Dr. Emre KORKMAZ
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0002-3295-7136

Uzm. Dr. Harun ÖZDEMİR
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0002-3071-910X

Uzm. Dr. Merve ŞAM ÖZDEMİR
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi Radyoloji AD.
ID 0000-0001-6977-2330

Uzm. Dr. Metin SAVUN
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0003-4434-9661

Uzm. Dr. Mehmet ŞAHİN
İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura
Şehir Hastanesi
ID 0000-0001-6712-7207

Prof. Dr. Abdulmuttalip ŞİMŞEK
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0001-8003-4654

Uzm. Dr. Kemal TOPALOĞLU
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0002-5604-1608

Uzm. Dr. Özge VURAL TOPUZ
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Nükleer Tıp Kliniği
ID 0000-0001-7197-5866

Uzm. Dr. Ramazan UĞUR
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Üroloji Kliniği
ID 0000-0002-0593-8589

Uzm. Dr. Ahmet ÜNSAL
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi Tıbbi Onkoloji Kliniği
ID 0000-0001-8625-0761

Doç. Dr. Aytül Hande YARDIMCI
Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Radyoloji Bölümü
ID 0000-0002-5163-9141